

VERLOOP TEELTSEIZOEN 2011

Een strenge en natte winter gevolgd door extreem warm en droog voorjaar

De winter van 2010 – 2011 was er een met lange perioden van sneeuw en vorst. De diepe sporen die late oogst in 2010 onder erg natte omstandigheden naliet, waren tot diep in het voorjaar goed zichtbaar, en bleven noodgedwongen lang onaangeroerd. Het was wachten op een lange droge periode om enig herstel van de aangerichte structuurschade te bewerkstelligen. En zulke periode kwam er ook. Tijdens de maanden maart, april en mei viel er nauwelijks regen van betekenis. De meeste veldwerkzaamheden konden vroeg aangevat worden en verliepen rustig en gespreid.

Samengevat kunnen we stellen dat 2011 ons, ondanks het erg natte najaar en winter, een gemakkelijk, vroeg en uitzonderlijk warm en droog voorjaar bracht. Weersomstandigheden met in april meerdere dagen na mekaar temperaturen van boven 25 °C kunnen nog bezwaarlijk als normaal bestempeld worden en geven eerder aanleiding tot het breken van records.

Veel maïs werd enkele weken vroeger dan gewoonlijk gezaaid in een goed opgewarmde grond, kwam bijgevolg vroeg op, had niet te lijden van strenge nachtvorst maar werd eerder geremd door aanhoudende droogte. Ook door de droogte moest de onkruidbestrijding worden uitgesteld tot na half mei, terwijl op veel velden het gewas dan het 5-bladstadium al had bereikt.

Voor massale grasproductie was de lente te droog. Dierlijke mest en kunstmest werden tijdig toegediend maar de groei bleef enigszins achter. Dit belette niet dat tijdens de laatste 10 dagen van april het overgrote deel van de graspercelen een eerste keer werden gemaaid en onder bijzonder goede omstandigheden werden ingekuuld. De drang naar beste kuilwaliteit zette veel landbouwers ertoe aan om nog voor de aanvang van mei ook het weidegras te oogsten. Kwaliteit te over maar wel wat ten koste van de opbrengst. Uitgedrukt in termen van het nieuwe MAP zouden we kunnen stellen dat de toegediende nutriënten niet optimaal werden omgezet in opbrengst.

Slechts enkele luttel buien met veel te weinig regen en opnieuw lange droge perioden deden de hoop op een snelle hergroei van het gras teniet. Worden in normale omstandigheden vlot 3 sneden gras geoogst vóór juli, dan moest men zich op de meeste bedrijven dit jaar al tevreden stellen met 2 eerder lichte sneden, zij het dan wel met een uitstekende kwaliteit.

Teeltcombinatie gras – maïs

Het combineren van een snede gras gevolgd door maïs was in 2011 geen succes. Om te komen tot een snede gras met een normale opbrengst moest het gras op zoek naar het laatste beschikbare vocht in de grond. Dit bemoeilijkte soms zelfs het ploegen van de keiharde uitgedroogde grond. De uitgezaaide maiskorrels hadden het in deze droge mulle zandgrond, of erger nog in de keiharde kluitige klei, erg moeilijk om te kiemen en boven te komen. Sommige planten geraakten toch boven, maar hadden het moeilijk om stand te houden; andere korrels kiemden en stierven af alvorens ze boven kwamen, en nog een ander deel van de zaden bleef droog in de grond liggen, en kwamen pas na 4 tot 5 weken boven. Dat alles leverde in de meeste gevallen percelen op met een trieste aanblik: tweewassigheid, en soms grote totaal veronkruide open plekken.

De grote ommekeer in juli

Het was wachten tot de eerste dagen van juli vooraleer we konden stellen dat de algemene periode van droogte achter de rug was. Fris kwakkelweer met slechts zelden enkele volledig droge dagen na mekaar. Er vielen enorm grote plaatselijke verschillen te noteren in hoeveelheden neerslag.

Het gras kwam weer volop in groei en de mais profiteerde van het opnieuw beschikbare vocht om uit te groeien. Plaatselijke hevige onweersbuien zorgden hier en daar wel voor zomerlegering. De groeistilstand in juni zorgde ervoor dat de vroegere voorsprong in ontwikkeling teniet werd gedaan. Ook op vroeg gezaaide percelen bleef het gewas korter in lengte maar kwam wel op een normaal tijdstip ($\pm$ 20 juli) in bloei. Voor de later gezaaide percelen was het wachten tot een eindje in augustus vooraleer het gewas aan bloeien toe kwam. De onbeperkte beschikbaarheid van vocht tijdens de bloei kwam de korrelzetting wel ten goede.

Voor het oogsten van de intussen eerder stengelige derde of vierde snede gras moest tot eind juli gewacht worden op enkele dagen min of meer stabiel droog weer. De eerste dagen van augustus was het alle hens aan dek om het massaal geoogste gras op tijd en voor de regen in de kuil te krijgen.

Schitterende nazomer

Tijdens de tweede helft van september en de eerste dagen van oktober kregen we een heuse nazomer met veel zon en temperaturen die meermaals uitstegen tot boven 27 °C. Er kon opnieuw gras geoogst worden in ideale omstandigheden, en her en der waagde men het zelfs om nog te hooien.

De vele percelen mais die wat achterstand in rijpheid hadden opgelopen, maakten serieuze sprongen richting oogstrijpheid. Het gehalte aan DS steeg tijdens de warmste periode op sommige proefpercelen van het LCV met meer dan 6% op één week tijd terwijl dat gemiddeld slechts 2 tot 3% bedraagt. Tijdens deze fase van plotse snelle afrijping viel het gewas op tal van percelen binnen enkele dagen volledig dood als gevolg van plaatselijke soms spectaculaire toename van schade door *Helmithosporium*.

De drogere periode was ook mooi meegenomen om de oogst van de mais, die vanaf 20 september op kruissnelheid kwam, voornamelijk in goede omstandigheden te laten verlopen. Dit hield meteen ook in dat op de meeste percelen nog vlot gras of snijrogge kon ingezaaid worden.

Het oogsten van korrelmais startte rond 5 oktober. De hoger beschreven vlotte afrijping zorgde meestal voor een gunstig vochtgehalte van 25 tot 27%, en soms heuse topopbrengsten van 13 tot 15 ton/ha graan. Met daar bovenop een gunstige prijsvorming was het economisch plaatje meestal bijzonder positief.

Begin november werd de maisoogst afgerond, en werd hier en daar nog een late snede gras gemaaid om te voorkomen dat het gewas te lang de winter moest ingaan.

Tot op het einde van november bleef het erg zacht, en het gras dat na de maisoogst werd ingezaaid vertoonde een forse stand. De aanzet voor een flinke vroege eerste snede in het voorjaar van 2012 was daarmee gegeven.

De eerste resultaten van de meetcampagne van het nitraatresidu in het kader van het mestdecreet gaven een minder gunstige eerste indruk. Op veel bedrijven zal men nog een tandje moeten bijsteken in de fijnregeling van de bemesting, wil men de begeleidende maatregelen en eventuele korting op de bemestingsnormen vermijden.